

F75
1926.

התנועה
הקומוניסטית

1926 ב.

№ 1

התנועה הקומוניסטית

768

ל ש ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

შ ი ნ ა ა რ ს ი.

1. მობრძანდით, ჩიტუნებო, თქვენთვის გავშალეთ სუფრა—სურ.	1
2. საახალწლო მსუნაგობა, —ლექსი ი. გ —ისა	2
3. ჩვენ ისევ მოვალთ, —დ. თურდოსპირელისა	4
4. ნელლი ცირკში, —მარიჯანისა	5
5. ერთი ღამე დათვებთან, —დ. ძეძამიძისა	16
6. თოვლი, —ლექსი ილია სიხარულიძისა	23
7. შერძევე ლავრენტა, —ცკვიტისა	24
8. პიონერი, —ლექსი დ. ელიოზიშვილისა	27
9. ცხრა იანვარი —სან-ინისა	28
10. ჩვენი მკითხველების შემოქმედება. 1. ეურნალ ნაკადულს, 2. სოფლის მუშა და ტრაქტორი	30
11. გასართობი: შარადა, რებუსი	31

წ. 82-XXII

№ 1 იანვარი

1926 წ.

განათლების სახალხო კომისარიატის სოციალური აღზრდის მთავარმართველობის და ახალგაზრდათა კომკავშ. ცენტრ. კომიტ. ყურნალი ბავშვებისათვის.

მობრძანდით, ჩიტუნებო, თქვენთვის გავშალეთ სუფრა.

საასულელთ მსუნაბთა

დღეს ახალი წელი არის!
იცით, მე რა მისწრია?
— თიკო, ირა, ვიკო, ბადე, —
სუფილანსი ბქ არიან.

ვითამძებთ თუდსუქუნას,
ამიკრბუნ ბბბით თუდლებს...
და მერე ვი ხუნი ბებო
და ვიორიკებს შაქარლამებს.

ვოწინბეი როდი მიკვარს! —
აღარც სუშის, აღარც სიკვჩის,
რადგან ხეში მსუნბკობა,
კამოკრელები, მკირბდ მიხის.

წელს, ბავებო, კამლეუბ სიტეებს,
არ ვიცელქებ, როგორც მბრმან.
მბრმან... იციბ? როცა დედა
ვოწინბეი მოკვიხარბა —

დედას აღარ დებეცდელე,
ჩემდ ტყუას ვესელი,
და თითების განლაკვად
იმ ცხელ თაყუდში ჩაკვარ ხელი;

ავტორდი და მერე როვორ!
დექსაც მხსნავს ის სიმწარე,
არაფერმა არ მიძუვად,
ექიმაც კი დავიბარეთ.

და მის შემდეგ მე ამ თითზე
აღარა მქვს კონტა ფრწილი...
— ეს, ასეა, როცა დედას
არ უგანებს თვეის შვილი!

რ. ზ.

„ჩვენ ისევ მოვალთ“...

ვიამთითი სმობარია...

თოვლის ზედალები ჰბერში ისე მოაუარეფამობენ, როგორც ბლდის ახლად გაძლილი ქვაკლდის სმეტაკი ფოთლები...

— მშვიდობით, დედილო, მშვიდობით, გუნაგვადლე!.. — ეძმვიდობებინან ფიფქები ღრუბლიან ცხსა და ტრიადლ-ტრიადლით მოდიან მიწისკენ...

ძირს სღვას დაუფენინა ხსსა და იქიდან ამოქმეტუნებს გაბორორტებული ქარი... ვინ იცის, თუ შეასწროა, საით გაიტაცებს ფიფქებს, საით სდა ჰგარგავს...

ცა ცდილობს შეიკავას ზირმშობები... ისსხს მობამბარუსე ქარის ვინვიანი ნემსებისაგან...

ამოად... ვერ ახერხებს...

უთვალავი, უანგარიშო ფიფქის მშობელია და რომელი ერთი შეიკავას...

თვითეულის მარუვეტა მკერდიდან — გულს გაუქარეველი ვაგურით უმსგვლავს... ფიქრებს უცრემლიანებს...

— ვაძმე, შეილებო, შეილებო!.. დედა მოგეკვდეთ, რომ ვერ ვახერხებ თქვენს გადარჩენას... უწინ დლე დამელევა და თქვენ რომ სადმე ტლანოში ჩასცვივდეთ, სომ გაგოქრებთ ვარსკვლავოვანი გამოხედვა... სომ თქვენც ჰეანტად გადმოქცევით... ასე მისტირის დედა და სტირის... სტირის... მისი ცრემლებიც ფიფქებდ იქცვიან და უფრო ამლიერებენ მშობლის ვაერსა...

— ნუ, ნუ ინაღვლი, დედიკო!.. ჩვენ ისევ მოვალთ... ჩვენ ისევ მოვალთ... ისევ დავიბრუნდებით გასაფხულსე გედისავით სმეტაკი ნისლების სახით და ჩაკეკრობით გვერდში... — ანუკეშებენ ფიფქები და უგანასხეულ კოცნას უგსაწინან სეუარულ მშობელს...

სმზვია გუშინდელი, მოუკუებით თბვიდან:
ზაწაწინა ხეხნი სულლი ცირკში როგორ წბვიდა.

ტ ა ნ ტ ი ს ც ი რ კ ი
კვირბ დილით
წ ა რ მ ო დ გ ე ნ ა.
კანა ვისთვის?

მხოლოდ კარგი ბავშვებისთვის!!
სცენასკა სწავლულები:
ვირთხა, კატა, მადლი, ცხენი,
ჯამბასები და ქალები...
სოცსოკოა მოხალხენი!
თეოთეუმი. მტრედი. მხუვი.

ყველა მოხრდილს უბილუთოდ შეტყავს მხოლოდ ერთი ბავშვი.

აი, ასეთ განცხადებას
 უკითხავდა დედა სელლის.
 სელლი ფეხზე ვეღარ ღვებდა,
 მოეუბნებლად წასვლას ელის.
 აკურ ცირკიც! საძი სარი!
 როცა დაუკურეს უცბად მარში,
 ახიანქოლდენ პატარები
 და შეძობჭკრა ქველამ ტაში.

პირველი განყოფილება

I.

სელლი თვბლებს არ უჯერის,
 სელლი თვბლებს ბეჭეებდა,
 როცა ხახა ცირკის წრეში
 ქალი ცხენს რომ აჭენებდა.
 „რო კარვად ზის ცხენსე ქალი!“
 სელლი დედას მივარდებდა:
 „ამისხენი, დედიკოვან,
 როგორა ზის? არ ვარდებ?“

2.

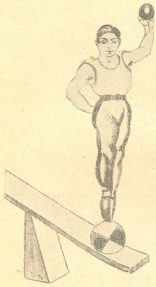
ცხენი გაჭკრდა... გამოვიდა
 ზაწაწინა ქანდრის კაცი,
 თან მსხვარე მოჭეუბოდა
 თვეის ქვევით და ბარბაცით.

„რიჟა, რიჟე, გამბრუიან“
 ხელსი იძხი მიესვამს.
 უცბად განსდა სხვა მსხვარე,
 რიჟას გაჭკრდა ფეხში სარძს.

კოტრიელა! კოტრიელა!
 გადაურდა სუენი რივა.
 „სილია“, — ამბობს სელლი,
 „დიდია და რად იკავა?“

3.

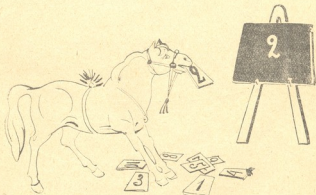

დაფინეს კრძელი ხელი,
 დიდსე დიდი მოძქვთ ბურთი:
 „რადცაა სსეა ასელი“...
 სელლი დელაზეს — სსეა უერთის.
 ჯამბსუბი ერთ დიდ ფიცარს
 მოათრევენ სსეტად, სელა...
 და ჯამბროეს ცირკის შუა
 მშუენიერი სქახელა.
 ჯამბოვიდა აერობიტი,
 ხელსი ტამით მიეკება.
 სელლი ჭკობხეს: „დედა, რატომ
 წარმოდგენა არ კრძელდება?“
 სელლი სის და რასა ხედებს?
 თითქოს იმის სსეეეღურსე,

ვიდრე მსხეს მისცემს დედა,
 კაცი სელად მესტა ბურთსე.
 ბურთსე სდვას და თან დიდ ბურთის
 წვრილ ფიცარსე მიაცურებს,
 და ხელსი კი, დიდ-მეტობა,
 განბოული მსი უეურებს.
 ჰა, ფიცარი გადახარა!
 სურთიან სმძინელი —
 „ეს არ მინდა, არა, არა“
 და მიეკრა დედს სელლი.

4.

მერე ისევ კაიჭა ცხენი
 კამიჭა და აჭისვინდა:
 „ანგარიში ნახეთ ხეხი—
 საიფიქრეთ, ვის რა კინდაო!“
 ხაღნი ციურებს ასხველებს,
 ცხენიც იღებს სითითობად,
 ეკვლას დედა შვილას ასველებს:
 „ცხენი შენა კულობაო!“
 ცხენს მიბრთვებს დავა, ცარცი,
 დაუწერებს რიცხვი „ორი“,
 არ მოსვლია ცხენს აქ მარცხი,
 კამიანხხე იმის სწორი.

და ბავშვის მივლი ვუხდი
 ასრიალდა, ასმუერდა,
 თვით ხედილიც კი წინ მიიწევს,
 ცხენის ნახვა ახლას უხდა.

ანტრაქტი 12 წუთი.

მორა ბანოვობა

1.

აი, სვეტებს ამკურებენ,
 სუდ მკოუელიც კადაჭიძეს.
 მოცქრილდა სამი ქალი,
 კაგვიცინეს, კაგვილიძეს.
 ჯერ დაიწყეს მღერა, (გოგა,
 მესტქეროდენ ბოძის ამბროელს,
 და ბოლოს კი ეველა ერთად
 შემოასტა ვიწრო მკოუელს.

„ეს რა არის?—ამბობს ხელლი—
 სამი ქალი იქ რას სხადის?
 მამინ, როცა ის კლოუნი
 სწორე კ'სახე ვერც კი დადის?!“

2.

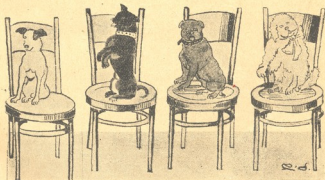
კამოვიდენ ბქლეუბები
 მძიმედ, დინჯად, სანტად, ნებით,
 თავეს გვიკურავენ... და კისერსე
 წკარუნობდენ ქდარუნები.

მესივასე რიტში აცვლიან,
ნელლის უკვირს, უცემს გული:
— დაპაზრავიც თუნძე ესმით:
კინდ რუსული, კინდ ფრანგული!“

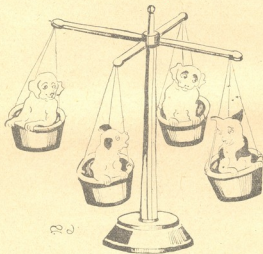
3.

მღღლებიც რომ გამოცვივდენ!
ფოკსი, ტაკსა, შიპს და ზუდეღა...
აქეთ-იქით მიაუეფს
და სკამებზე ჩამოსკუბდენ.

ცუბებიც ვაძჯადობენ,
გაუვლიათ „ფისკულტურა“,

ვეღას უკვირს მათი ცოდნა,
 ვეღა ჰკვირის: „ურა“, „ურა“.
 მკმდეკ ხსნიდენ კვლავთებში—
 არ დასჭირდათ სხვისი ხელი,
 მოაწვეს და ატრიადუს
 წერილების კარუსელი.

ღმ

4.

აგერ, ქალი! მის კალია
 მოკვიტნა სახეებებელად,
 მის ერთ ხელში თაკი ჰქონდა,
 მეორეში—მოკლე წვეწვდ.
 საუკუნად დაწვედულებს
 ნამცეცი და სხვა საკვები,
 მკმდეკ... ფრთხილად კამოეკვა
 სთითბოდ კირთბეკები.

ვირთულები თოვს მიუბრუნ,
 ასრიადღეს ჩუბად, სედად,
 და ეს თოვი გადაიქცა
 უსაბრძნოდ დიდ ჩურჩულად.

5.

მოიუფანეს ფრინველები
 ეველა ჯურის, ეველა რანგის!
 'ხოვს ქილეტი გადაეცვა,
 'ხოვს კაბა და 'ხოვს ჰერანგი!

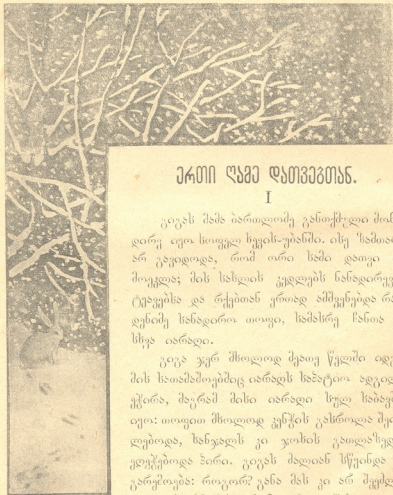
თუთიუები ქანდარზე
 მოუთმენლად წის და ბრწოდს,
 როცა მისი ამხანაგი
 მკვიდარზე ხტის, ჯამბრწოდს.
 ჭა, მეორე თუთიუები
 აიუენა ხელში ქლამბ,
 და მხლობელ ზირველ რიკებს
 თუთიუები მიესლამბ.
 ქლამბ რღაც იღუძლად
 ხსხურხურად ფრინველს ეურმი;
 „ზამკა ღურბკ, ზამკა ღურბკ“ —
 მკენიტუვა თუთიუები.

კავბთათ ეს ამბავი!
 თქვენ, ბავშვებო, და შენც ნელლი!
 ახ, რამდენი კიდევ დაძრწა
 დანაწერი და სათქმელი...
 ჯერ ეს უთხარ შეს და-ძმას,
 რაც ნახე და... კავბკვირუა!..
 დანარჩენიც შექდეც იუოს,
 როცა კიდევ მოუბ კვირა.

მარიჯან

ერთი ღამე დათვაბთან.

I

გიგას ძამს ბართლომე განთქმული მონადირე იყო სოფელ ხევის-უბანში. ისე საძმობრი არ გაუიღოდა, რომ ორი წამი დათვი არ მოეკლად; მის წახლის კედლებს წახადირუვის ტუბუბსა და რქებთან ერთად ამძუვნებდა რამდენიმე წახადირო თოფი, წამსრე წახთა და სხვა იარაღი.

გიგა ჯერ მხოლოდ შეათე წელში იღვა. მის სათამაშოებშიც იარაღს წახტო ადგილი ეჭირა, მაგრამ მისი იარაღი სულ საბავშვო იყო: თოფით მხოლოდ კუნჭის გასროლა შეიძლებოდა, წახჯალს კი ჯოხის კათლასედაც ეღებებოდა ზირი. გიგას ძელიან სწეინდა ეს გარეშობა: როგორ? ვანა მსს კი არ შეეძლო იარაღის სმარება, წახადიროდ წახვლა? და

ამიტომ ძამს მოხეუნებს არ აძლედა, რომ მისთვის ზეტარა ნამდვილი წახადირო თოფი ეყიდა.

— უკრ ზატარა ხერ, შვილო, — ეტყოდა მამა: — რომ იყვნო რამე, ან სხვას მოახვედრო, სომ უბედურებს დაატრიბლებ! სხამ თუთხმეტი წლის ან კახლები, ნამდვილ თოფს ვერ კივიდი!

ვივა თითქმის ითვლიდა ამ თუთხმეტ წელს და მდინარე გულნატკენი რხებოდა, რომ ექვსი წელიწადი კიდევ უნდა ელოდნა, სხამ ამ ბედნიერებს ეწეოდა. მამის ხეშად კი ჰქონდა მხრის თოფი, რომელიც კასროლის დროს, მის სხინარელოდ, ნამდვილ თოფსედც უფრო დიდად დამაჯელებდა ხოლმე; მაგრამ მას ეს მინც არ აკმაყოფილებდა.

ერთხელ მამის ნამდვად სცადა მისი თოფით მამუებსე ნადრობა. მაგრამ მამამ ამის გამო ისეთი ყოფა დააწინა, რომ შემდეგ ვეღარ ჰბედავდა მისი იარაღის ხელის სლებს...

სამართის ერთ ხელმის, როდესაც მოელი ვაღაბობა ბუსარს შემოსხდომიდა და ვახშობდა, მადლის ეფუ. შემოვხმთ. მამა კვიდა კარეთ, მადლი დეტუქსა და მომსვლელი სხლმი შემოინატედა.

— გამრჯობა თქვენი! — მიესალმა მათ შემოსვლისთანავე სტუმარი: — როგორ გიკითხით?

— მია ღექსო! — წამოიძხა ვივამ და კაქანა მისკენ ხელის ხამოსნართმევად, თან ათოვლიერ-ხათოვლიერ: იცოდა, რომ სვედრელ დისწულთან ხელცნრიელი არ მოვიდოდა.

— თუ, ზატარა მონადირე! როგორ არიან შენი მამუბა? — ჰკითხა მამ ვივას, აღერსით ნიკანსე ხელი მოსწიდა და განზრმო:

— შე ცუდლუტო, მამამენის თოფი რომ მიტქანდა, რას ფიქრობდი, რომ თავისთვის ბეატეს რამე? რა დროს შენი ნადრობა, აი შენი ნადრი! — და კაუწოდა წითელ ხელსხიც.

F 1980

ში გამომხვეული დიდი ჯამბილად, რომელიც თაფლით სავსე აღმოჩნდა. ბავშვებმა კოვსები მოაძიარჯვეს და შემოეხსნადნენ ამ ტკბილად სხეულებს, დიდებმა კი ვახშადი განხატეს.

— წელს როგორი დღეა აქვს შენ ფუტკარს? — შეკითხა ბართლომე თავის ცოლისძმის.

— დღეს არა უძვეს-რა: ვერ დავუძღვრები; მხოლოდ ერთი დათვი შემოეხუდა ხელს სიფუტკრეში და სულ გამიხსნაგა იმ ახერძს.

— კაცო და, ვერ შემატყობინე აქამდის? დავუუბრუნებდი ერთ დამეს, და მალე მტერი მოვიკვდეს, მალე მე აუგოა იმას ახდერძი! *)

— შეც დავუუბრუნებდი, მაგრამ, არ ვიცა, სუნი აიღო თუ რა იყო მიხეწი, ეს ორი დამეა, აღარ მოხუდა!

— მას ალბად მსილობელ ტყეში აქვს ბუნჯი! აი, კვირას წავიდეო სხანდირთად და მე ზირობას ვამდეკვ, რომ იმზე სლამოს ვაჭამოა მისი მწვადები;

— მერე, რა ტკბილი სორცი კქეება თაფლანჯამს! — იხუმრა ლექსომ.

— მსწავლეებელმა კვითხრა: დათვის მთელი წამთარი სმინავს თავის ბუნჯში და როცა ვასაფხულებებ, მხოლოდ მამინ გავივიძებს სილამეო! — სიტყვა გიგამ: — სხანს, იმს არა სცოდნია, რომ დათვის წამთარში დღისით კი არა, დამითაც არ სმინავს და თაფლის მოსაწარუებდაც კი დაბრძანებებს!

— თქვენ მსწავლეებელს მართალი უთქვამს, შვილია: დათვი საფხულში მღიანს გაუმძღვრია, ცდილობს ბევრი თქვლითის ეკვლავფერი, რადგან იცის, რომ წამთარში სსწრღო ად-

*) ე. ი. მოკლა.

ჯელი სმომხელი არ არის. როცა თოვლი მოუბ და სვგონობ-
 ლად აცვივდება, ის მინახავს ხოლმე თბილ ბუნავს და სმ-
 თრის ეპსვლამდე თითქმის უძრავად სოულებს მოე!..

— რა ჯენა, ახლად არა სოქვა მიამ, რომ ამ სმითარს ფუტ-
 კარი კამინახავა!? — შეაწვევტინა სიტყვად გიგამ მამს.

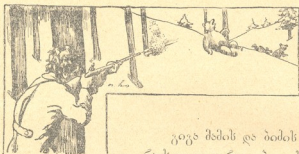
— დამცვდე, მუილო, და მკვანცე გეტყვი!.. ჯო, ამის კამ-
 ბობდი: საფსულში ბეური ჭამით დათვი მელიან სუქდება და ეს
 ქანი ასწრდოვებს მის მოელ სმითარს. მკვრამ მუ დათვის თუ
 ლეკვობი ჭეკეს, მუქეს წოვით მას იმუკავებულს სვლიან, რომ
 სმითარშიც სწრდოს სმებინად კამოვიდეს... ესეც არ ივოს,
 ამითანა თბილ სმითარში, როკარც ახლად, არც სვდია დათ-
 ვი დაისრებს თაყლით ზირის სწსტებდრუნებლად ბბრში ს-
 მთხვიარნებს!..

— მამ, მეც წამოვესეთ დათვსე სწადითოდ, და ზირო-
 ბმს კამლეუთ, რომ კანავინით მისი ბუნავი! ერთი კი მოკვრად
 დათვის სოუქურს თვდლი და მამის მე კაცი: კამეკობი კამდეს
 და, სწსმ იმის ბუნავს არ მოვკვებ, არ მოვემეობი!

— ჯერ ზეტარად ხარ, მუილო, და ამიტომ ბეური-რამ არ
 იცი სწდრობის! აი, მკვლითოდ, დათვის კამდესე რომ ამ-
 ბობ, სწორე არ არი: დათვი თავის ბუნავს თვდით-თრმთაც ს-
 ბიჯსე რომ მოვსვლოვდება, მიბრუნდება და უკან-უკან სიბრე-
 ლით მკვრება მიე, რა არის, მიხადირეს კს-კვდლი ბებნიოს.

— რა კმბევი უოვილად! სიტყვად ლექსომ: — ამიტვლად კაცი
 ვარ, და კე ჯერ მეც არ ვიცოვდი;

— უკვლად სწდირს თავისი სერხი აქეს, და მიხადირემ თუ
 მბთი სწსითი არ იცის, ის კურც არას იხადირებს! — მოუკო
 ბბრთლამემ.

გიგა მძძის და ბიძის ღაზა-
 რაკს დიდი უურადლებით უსმენდა.
 ტუქში გადასწევიტა: რათაც უნდა დასუჯდომოდ, გაჭეოლოდა
 მათ სხნადროდ.

II.

ბართლოძე მძბათ სელამოსვე შუედგა სძმნადის დათუვე
 სხნადროდ: თოფი გაწმინდა, მსსრები დტენხ, ხანთაძი სგ-
 'ხელი ჩაღაჯა; არც წრინაშების დამსადგება დაჯუიწუდა, რომ,
 თუ ვინიცობა ცაცაბო მიეპსე მოესჯდა სიარული, ყფსეპსე
 გაეკუთებინა.

ვეირბ-დიღას ჯერ კიდევ ბინდი იყო, როცა ბართლოძე
 სხსლიდან გამოვიდა შეიარაღებული; აუარ ღუქსოს, რომელიც
 სუვისუბნის სულ თაუძი სესაჯრობდა, და ორიუქნი ერთად
 წავიდენ ტუქში, სითაც დათვი ეკულებოდით.

ტუქში ახალი მესულები იყვნენ, რომ მსემ თაღლი ამოჭეო
 და თაღლის მომწრელად აბჭეურიაღა ტუქის უმტვერო თაღლი.
 მონადირეების მიანლოუბსე მძუკები ჭსჭსით გადაფრინდუ-
 ბოდენ სოღმე ტუქის სიღრმისაქენ. ჩხიუქნი ფოღადის სმით
 აძენობდენ ხადროთ და ფრინველთ სძმიძი მტრების მოახლო-

კვებს. ცურცაღა კურდღელმა, ხლებთ სნიკუკისი სხურით და-
 მურთხაღმა, მონადირეებს ფეხებ შუა გაურბინა.

— ეს კარგი ნიშანი არ არის!-სთქვა ცრუმთრწმუნე ლექსიამ.

— ეჰ, მეს გამიგონია ხალხში ასეთი აზრი, მაგრამ ჩემსე
 ცუდად ვერ დავცადე: თუნდა აიმა კურდღელმა გადაძირბინოს
 წინ, ნადირობიდან მის სელცარიელი არ დავბრუნდები!.

— ახლა შენ მარჯვნივ იარე, ჩემგან ცოტა მოშორებით!—
 უთხრა ბართლომემ ლექსიას, როცა მიუახლოვდნენ იმ ადვილს,
 სადაც მას დათვის ბინა ეკუთვნოდა.

— რათა მინცადამინც მარჯვნივ?-სვეკითსა ლექსია: აქეთ
 ციცაბო კლდეა და ნადირი ვერ წაგვივა. სჯობია, მე მარცხნივ
 შემოვუვარო, შენ კი ქვემოდას ზირდაზირ შემოჭევი!

— მარცხნიდან ნიავი ჰქრის, ნადირი სუნს აიღებს. გარდა
 ამისა, ციცაბო კლდეებსე დაჯორების კაცს უფრო ეშინია, ვიდრე
 დათვის: სიმსუქნისაგან ჩამრკვალებულს კლდესე დაჯორება მას
 აკრურებდა ვერაუერს დაკლებს!

ლექსიამ დაუჯერა გამაცდილ მონადირეს და მარჯვნივ წავი-
 და. ბართლომე მღლი-მღლი ჩერდებოდა და დათვის კვალს ათ-
 ვაღიერებდა. გამაცდილი თვალი მას ეუბნებოდა, რომ ნა-
 დირი აქ სადმე ახლას უნდა ეოყიდიეო. მართლაც, მღლე
 რაღაც ფართხალის და ღრუნის სმა შემოესმა. მონადირე ამოეჯერა
 ხეს და მიმოიხედა ვარშემო; მისგან სამაციოდ ნაბიჯსე მისი
 ეუდროსე წამაწალიდიეო მე დათვი და თავის ბუღს ეაღერ-
 სებოდა. ორი უფრო მოხრდილი ბული კი ცოტა განსე ერთ-
 მანეთს ებღღამუნებოდა...

*) წრიაბი—კბილებიანი რკინის, ან წნელის ფეხზე ამოსაკრავი, რომ ციკაბოზე
 ფეხი არ დასხლტეს.

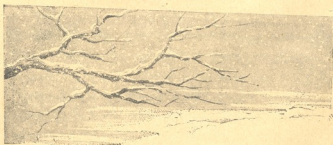
დაკვიანება სხივებითა იყო. ბნოთლომემ ამოიღო ნადირი ნიძხსი. იგრიდა თოვმა და თავში სისიკუდილოდ დაჭრილმა დათვმა ერთი კი დანირიდა და წამოიწია ასადგომად, მკრამ დონემ უღაღატა და სიდაც იწვა, იქვე კამშლდროთ უსულოდ.

ბნოთლომემ მს თავი მიანება და კამოუღვა ერთ-ერთ ბელს დასაჭერად, მკრამ მათ კლდეზე დაკარებით უშუქლეს თავს.

მიანდირეებს დათვი სწრაფად გაატევეს, ხორცი აკეპეს და, მასაც დასმრავდენ, ტევეში შეხვიეს, დასარხნი კი ერთი ბებური წიფლის ფურუროში შეინახეს და მკრად ამოხერგეს, რომ შეორე კონბსე წაედით. მოურულ ტევენ კეტი გუეზრეს და ორივენი მიხისკენ დაეშვენ ნანადირევით.

(დასასრული იქნება)

დ. ძემაშიძე.

თ რ ვ ლ ი

თავს, თავს სქარ-სქარა:
თეთრი ფეტილები
ცამ კადმოვარა!!...
ბოლავს ბუნებები!..

სახლში რა მინდა?!
კარგით ვისწრაფი:
თავლი მოვინდებ
გელქი და სწრაფი,
თეთრი და წმინდა!!...
სახლში რა მინდა?!

კავრებივარ... თავს, თავს,
ფერფლები მფარავს,
ტოტებს ქედს აქსოვს,
აძენებს კარავს;

ქვეშ ლოვას
და მიდიტინებს,
მიძვრება უურში
და ეს მაცინებს!..

მე დავდე ფერფლებს,
სელს მადლა ვიშვრ,

და, როგორც ზებლებს,
ვიჭვრ და ვიჭვრ!..

თავლი მოვიდა!!...
რა გამსხარა!!..

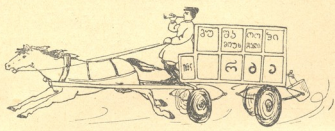
უცებ, მდლიდან
კადმოკვებარა
თეთრი ფეტილები....

კათეთრდა მიწა,
დადუმდა წელეები...
მე კი დავრბივარ
და ბრ ვიდლები!..

თავს და თავს მმრადად,
ფერფლს ფერფლი დასდევს...
სახლამ, ვიცი,
რომ ღრმა თავლს დასდებს...

და მისარია!..
და მეცინება!!
ხეტავ, ამაღამ
დამქმინება?!..

მეზობელი ლავრონი

ტრ-ტა-ტა-ტა... ტრუ-ტუ-ტუ-ტუ, — კვირის, ღრიანცვლას დილა-ადრიან ქუჩაში ღაჯრენტას საჯირო.

ტი-ტი-ტი-ტი, — სულ სხვადასხვა ჭანკით, ხმის სხვადასხვა აწკ-დაწკვით გაჭკვიის საჯირო.

— აი, თქვე ზარმაცებო, ჩქარა გამოდით, რე ვინაც კინდათ! ამოდენა ხანი მილი ვის გაუგანდა, ალბათ ქაბები ვერ არ გაგომსადებიათ, ზარმაცებო, ზარმაცებო!...

ტრუ-ტუ-ტუ-ტუ...

ქუჩაში კი ვერ კიდევ ბინდია.

ზამთრის მოღუბული დილაა.

ქალაქი ხისლით დაბურულია და ვერ კიდევ თვალეობი ვერ მოუფხვუნეტა.

მარტო ღაჯრენტას საჯიროს ხმოთ აივსია იქაურობა.

ღაჯრენტა კი დიდი ხანია ფისვლობს, ცოტა სცივა კიდევ, მაგრამ თავის მოდრიკინე ეუთს გარშემო უკლის და, რაც ძალი და ღონე აქვს, ამფიათებს და აომებს თავის საჯიროს..

ლაურენტას ძლიერ ეჩქარება: ორი
სათის განმავლობაში თავის უბანში
მეიდველებს რმე უნდა დაურიგოს და

საქონწილოდ გაემს-
დის.

დღეს ის დანატი-
ქებული განლაგო და ამ ქეიფს გულის

ფანქვლით ელის.

სუძობა სეჩე სომ არ არის, ბანობანზე მიეჩქარება.

დილის სიფობანზე ხანლი მარუდლი უნდა იფიდას და მო-
ემსდოს.

ტრუ-ტრუ-ტრუ... ტრბ-ტბ-ტბ...

სქარა, სქარა, -ვეირის სევირი.

ბეგრ მარტო ერთი მეფსოვე გამომსნდა. სეცოდვედ მოა-
ცესესებს გურესხე ქვანს. ნამმინარევი თვალეტი ვერ ვარ-
კბდ ვერ გეუსელია..

მას უკან თავისი მეკობარი მოსდეეს გუდის ქიცინით და
სტეხვით. უხარბა: ერთი ორი წვეთი რმე დეეცებს და ალოკებს..
სევირი მინც განგამბოს.

ბეგრ სედდაც ფანჯრის დარბა მძიმედ გავილა.. მოდანავით
თავმეხევეუტი ბებერს, აღბად რმე უნდა, მავრბმ ვერ ხეცბ ვერ
მოეუსწრობ და ხელით ანიძებს—მოიცადელი. თან ქვბზე
მეუთითებს. აღბად ქვბიც გურესხევი დანხეხია და ეელს
უწევს, მოამთინეო.

ტრა-ტა-ტა-ტა, -მეუჭვირა ღაფრენტამ თავისი სვევირით და გავაფრებთ უფრო მარდად დაიწყო უუთის კარძეძო სიარული.

ღამის, ჩსუქებულ ცხესსაც თითქოს ღაფრენტას სულის-ვეთებდ ესმის და ისიც ტოკავს ამ სვევირის სმსზე და უკრებ-დაცმეტილი ჭვიანთი თუღლებით აქეთ-იქით იცქირება.

— ზიი, ზარმაცებო, რაღა დღეს დაგწოლიათ უველას ძილ-ქუმი... არა, თანაც რომ ვუღარ გათუნდა... ჯაფრობს გუღ-ში ღაფრენტა და უოველივე ზმს თავის სვევირს ათქმევინებს...

ცოტაც კიდევ და მოუთმენელი ღაფრენტა ეტლს კოფოზე მოახტა..

ამ დროს დაფორთქებული ხალხი, სოკი ჩიის ჯამით, სოკი ქვებით, სოკი ევაჯდნით და ბოთლით თავიანთი სხ-ლებიდან თავ-ხირის მტვრევით მიარბის.

ტანისამოსი სოკს უკუღმა ჩუყვამს, სოკი გაწეწილი გამობობის, რადგან მუშკაღის რქე ვეველას უნდა, ვეველას... ღაფრენტა კი კარბის ჭვიტინით, გუგუნით, კრიადლით.

უკანიდან ხალხი მისჩხავის, მკგრამ ღაფრენტას არ ესმის.. ან კი იმოღენა სმაჯრობაში რას კავიჯონებს!

მიტქრის ღამისი ცხენი, მიტქვიტინებს ღაფრენტას სვევი-რი და მირბის ხალხიც, აღობდ იქამდის, სხნამ მორეე უუთსე-ში არ კახერდებს.

ცქობი

პიონერი.

მე ვარ ნორჩი პიონერი,
 მიუდიუბარ და მივიძღვრი;
 სუმს დანახვით შიშითა თრთის
 მშრომელ ხალხის ბილწი ძტერი.
 სად გაიხმის ბუშის კუნესა
 და განიცდის ის მავ დღესა,
 მე იქა ვარ და ვუშნადლებ
 თუბლით მოდენილ მწარე ცრემლსა.
 რა ვუყოთ, რომ ვერ ნორჩი ვარ,
 მოკლე შარულათ რომ დავდიუბარ?
 რაც ძლავა მატყს, იმით სულ მთლად
 მხოლოდ მშრომელ ხალხს ვარ-
 კიუბარ.

ამ გზით მივბაღ, მივიძღვრი,
 ვერ შეშხერთობს მამურბლით
 ძტერი,—
 „მხად ვარ ბუბამ“, რომ აღუძნროთა
 ვუკლებან დრომა ბღისფერი!..

დ. ელიოზიშვილი.

ცხრა იანვარი.

იგი წლის წინეთ—1905 წლის 9 იანვარს—სამხედრო
აშბები დატრიალდა ლენინგრადში, მაშინდელ ზეტრობურგში.

ხუთ „ნაკადულის“ ცხელ ნობერში ვისაუბრეთ 1905
წლის მოძრაობის შესახებ და ვთქვით, თუ რა დღეში იყო-
ფიოდენ მაშინ ბუშები და კლექები.

მათ არავითარი უფლება არ ჰქონდათ: არც ბუშების,
არც თავისი ასრის გამოთქმის, სეპირად ექნებოდა ეს, თუ
ბუქტვით; გადატაკებული ბუშები იმულებული იყვნენ 12—
14 სათი და ბეტონ ებუშავნათ დღეში, მათ აძლევდნენ საბო-
ყადა სელფასს, რომელიც ბურის ფულადაც მდიუნს უოფნიდათ.

ამხალი მდგომარეობის ბტანა ვუღარ შესძლეს ბუშებმა.

1905 წლის 9 იანვარი, რომელსაც „სისხლიან კვი-
რას“ უძახიან, აი რით არის ხუთბურის საკურადდებო:

ამ წლის სამ იანვარს ლენინგრადში, მაშინდელ ზეტრო-
გრადში, ბურთლოვის უსარმახარ ქარხანაში, რომელშიაც
1200-მდე ბუშა ბუშაობდა, უბისესოდ დაითხოვეს ბუშები და
მსიერ-მწუწურვალნი ბუხებში გამობრუნეს.

ამ კარბობებში ბუშები მდიუნს აძლევდა. იმათ კადანწვი-
ტეს თავი გამოვლიათ ერთმანეთისათვის და ერთად ცდილი-
ვეს გამოცხწორებობთ თავისი მდგომარეობა.

ამ დროს ბუშებს გამოუხნდათ მოთავკეთ და სელმბლვან-
ლად ერთი მღუღელი, კარად კანანი, რომელიც არწბუნებდა ბუშებს
რომ ბუშებ არ იცის ხალხის განსტირი, არ იცის, რა უსამართ-
ლობა ხდება, თორემ, რომ იცოდეს, მაშინვე დაგმარება მათ და
ბუშბურბუქებს კატრებულ მდგომარეობასი. და მსნაშავე არიან
ბუფის სელქვეითი მოსელვეები, რომ ბუშამბულეთა
და ფბბრიკა-ქარხნების ბუშბტროსეთა ბიერ ბუშების
საბურის აშბავი ბუფბმდის არ მისულა, თორემ ბუფე მათ აშბ-
სთვის დასვიდათ.

ამ მღვდლის სელმძღვანელობით რამოდენიმე სასსს ბუშმა გადასწეიტა წასულიუვენ მეუის სურათით, ჯვრებით და ნატებით ხელში მეუის სსსსსლეში, მეფესთან, თავიანთი გაჭირვებული მღვომარეობის ასსსსლეად.

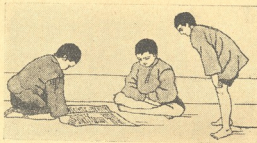
ბუშებმა შეადგინეს ჰეტიცია, ანუ მეფისთვის მისართმევი წერილი, რომელშიაც ბუშები უოველმსრევ ასწერდენ თავიანთი გაჭირვებულ მღვომარეობას. ისინი ასწერდენ ჰეტიციამი:

„ჩვენ გადებტაკდით; ჩვენ გადგინან, წელში გაწვევტენ, აღმინებებდ არ გაგდებენ, გვეპურობიან ისე, როგორც მონებს. მეტის მოთმენა ვერ შეუძელით, სული გახდება სისასწულე-სიღატაკეში და დამცირებამი და გაიძულებ, მეფე, დაგვისხენი ტანჯვისა და ხატკრისაგანა“. ასე მიმართავდენ ბუშები—მეფეს.

მოსტევედენ ბუშები. მეფემ შებრალებისა და დანმარების მაკირად ეასახების უამრავი ჯარი დაახვედრა უიარაღო ბუშებს და შესრი გადავლეს მათ.

ღვინგრადის ქუჩები სისსლით მოირწუო. დანმარების ნაცვლად საძინელი რისხვა დაატედა ბუშებს თავსე. აუარებელი ბუშების თავახი აკენესდა, მრავალი ქერიუ-აბოლი, ისედაც გაჭირვებული, უარეს მღვომარეობაში ჩუბარდა.

მაგრამ ამ საძინელმა მსხვერზლმა თავისი საოფი გამოიღო: ბუშებს თავლები ზესილათ მეფესე და მის „მოწვანლებასე“. ისინი; ვინც კულუბტრუილონი იუენენ და სჯეროდათ მეფის გულკეთილობა, მისედენ, რომ თხოვნით და ვედრებით საჩქე არ გაკეთდებოდა. მას შემდეგ ისინი გაკავებული მალღონით და შურისძიებით ემსადებოდენ მეუის ტასტიდან სა-მოსაგდებებდ და ბუშურ-ვლენური წესწეობილების დასამკარებლად, და, აი, 1917 წელს სამოავდეს მეფე ტასტიდან. ასლბ მეუის სსენებაც მოისხო, მაგრამ მოგონება 9 იანვარსე ჩვენს გულს მინც სეკლით ზესებს.

ჩვენი გოითხველები უამოყვებლებ.

ჟურნალ „ნაკადულს“

პატარების სინათლე,
ჟურნალი ნაკადული
გაიფურჩქნე, აყვავდი
ჩვენდა სასიქადულოდ.

პატარა ლექსს მოგიძღვნი,
ვისურვებ: გაიხარო,
გაშალო მძლავრად ფრთები,
ამით ჩვენც გაგვახარო.

დაგვატეხო ტკბილ ლექსებით,
მოთხრობა-ანდაზებით,
და ჩვენც მოგეშველებით
ჩვენს პატარა ფრაზებით.

გ. აბაშიძე

სოფლის ბავში და ტრაქტორი

ვანო სოფლის ბავშია, მას ქალაქში მაწონი ჩააქვს ვირით და იქ ჰყიდის. ერთ დღიას ვანო ჩვეულებრივ წავიდა ქალაქში. მშვენიერი დღე იყო შხის სხივები ნათლად დასცქეროდა დედამიწას. შხის სხივები ისე ღონიერად ანათებდა, რომ კაცი სულ ჩრდილში იმალებოდა. ვანოც თავისი ვირით გაუდგა გზას. მან შორს სერცვეში შეამჩნია ავტომობილის მსგავსი რაღაც. იგი დაინტერესდა, თუ რა იყო იგი. მან ვირი ააჩქარა მალე მივიდა და შეხედა, რომ რაღაც დიდბორბლებიანი მანქანა დიდის და ლამაზად აწუბობს აქეთ-იქით ბელტებს. მის განცვიფრებას სახლელი არ ჰქონდა. აღელვებულმა ჰკითხა შიგ მჯდომ მემანქანეს, რა ჰქვიან ამ რაღაც უზარმაზარ მანქანასო. მემანქანემ უპასუხა: ამას „ტრაქტორი“ ჰქვიანო. ვანო თუკი აქამდის იმას ფიქრობდა, თუ როდის ვაჭყიდდა მაწონს და როდის გაახმარებდა ხელში ფულს, ახლა სულ იმას ფიქრობდა, თუ როდის მივიღოდა შინ და იტყოდა სახლში, რაც გაიგო და რაც ნახა; მალე დადგა ვანოს სანატრელი საათიკ. ვანო როგორც კი შინ მივიდა, მაშინვე უამბო ყველას, თუ რა ნახა მან. სახლში სუყველა დიდის ვაფაციცებით უვდებდა ვანოს ყურს.

6. ლორთქიფანიძე.

გ ა ს ა რ თ მ ბ ი

შარაღა

ორი ლუწი ციფრი, ბავშვი,
ძიუტოლე ერთმანეთსა,
გასაფხულის საწუქლს ეგვიდს
ძიუტანე, უძღვეს ესა.

წუდს თუ ვასვალ, დაგჭირდებ,
უძისოდ დასველდები,
სმინები მოაძორე,
ჯერ კი ცოტას დაფიქრდები.

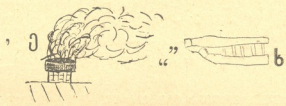
სედავ ვენახს და სელილსა?
გლეხი ჭბარავს, აფლში სცურავს,
ასო ჭბარე მის იარადს,
თორემ შარაღა მისცურავს.

ახლა შეჭკარ ჩამოთვლილი,
ჩაუკვირდი, თუ რას ნიშნავს,
დაიხსო მე გენაცვადლე,
ამს ისამ? მე რა მიძავს.

— კარბელი

რ ე ბ უ ს ი

(წარმოდგენილი კარბელის მიერ)

— 1926 წ. —

გ ა მ რ ვ ა

ყოველთვიური საუბნწვილო დასურბათებუღი ჟურნალღბი:

მცირეწლოვ. „ნაკადული“ მე-XXII წ.

მოსრღდილ. „წითელი სხივი“ წელ. მე-III.

ხელის მოწერა მიღღბა წლით და ნახეწარიწ წლით.

გადღგზღვნით	}	„ნაკადული“—ერთი წლით—3 ვ. 50 კ.
		ნახეწარი წლით—2 ვან.
	}	„წითელი სხივი“—ერთი წლით—5 ვან.
		ნახეწარი წლით—3 ვან.
ცალკე ნომერი	}	„ნაკადული“ 35 კაბ.
		„წითელი სხივი“ 45 კაბ.

მისამართი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი, განათღბის სახალხოწკო-მისართი, „ნაკადუღისა“ და „წითელი სხივის“ რედღკცია.

რედღკტორი—სარედღკციო კოღღვეღ.

